

(/index.php/users/anne-klara-baehr)

Af Anne Klara Bæhr
(/index.php/users/anne-klara-baehr)

Skribent
24 Feb.14

ANMELDELSE

TRYGHEDSNARKOMANER & HOLD KÆFT OG VÆR SMUK AF VITA ANDERSEN (/ANMELDELSER/TRYGHEDSNARKOMANER-HOLD-KAEFT-OG-VAER-SMUK-AF-VITA-ANDERSEN)

Facebook (<http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/anmeldelser/tryghedsnarkomaner-hold-kaeft-og-vaer-smuk-af-vita-andersen&title=Tryghedsnarkomaner& Hold kæft og vær smuk af Vita Andersen>)

Tweet (<https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/anmeldelser/tryghedsnarkomaner-hold-kaeft-og-vaer-smuk-af-vita-andersen&status=Tryghedsnarkomaner& Hold kæft og vær smuk af Vita Andersen>)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/tryghedsnarkomaner-hold-kaeft-og-vaer-smuk-af-vita-andersen&title=Tryghedsnarkomaner& Hold kæft og vær smuk af Vita Andersen) eller opret en konto (/user/register?destination=/boeger/tryghedsnarkomaner-hold-kaeft-og-vaer-smuk-af-vita-andersen) for at skrive kommentarer

Digte og noveller fra 1970'erne, hvor ensomhed og ensformighed står som fællesnævner for kvinder, der er ofre i en mandsdomineret verden.

Tryghedsnarkomaner udkom i 1977 og solgte på daværende tidspunkt mere end *Yahya Hassan* og *Hold kæft og vær smuk*, der udkom i 1978, blev også en kæmpe salgssucces. Nu er de to værker af Vita Andersen samlet i en nyudgivelse, hvor en af vor tids unge digterinder, Olga Ravn, har suppleret værkerne med et forord. Vita Andersen bruger sin egen opvækst, som var præget af svigt og mangel på tryghed og stabilitet i hele sit forfatterskab og disse digte og noveller er ingen undtagelse.

Når man læser eller genlæser såvel digte som noveller nu mere end 30 år efter, de er skrevet, giver de et billede af en tid, der på mange måder er meget langt væk. Den kvindetype, Vita Andersen beskriver, er uden undtagelse den kærlighedshungrende, behagesyge, usikre kvinde, der søger tryghed hos en mand. Det er kvinden, der drømmer om tøj, ting og ferie på Costa del Sol, og for hvem jobbet kun er en nødvendighed, indtil hun finder den mand, der tjener penge nok. Ingen af kvinderne drømmer om uddannelse eller karriere.

Opfattelsen af kvinden som offer er på mange måder er symptomatiske for tiden. Mange af de kvinder, der begynder at skrive i 1970'erne, beskriver således kvinden som offer, og adskillige af tidens børnebøger fortæller den samme historie. Første udgave af *Kvinde kend din krop* (1975) ser kvinden som offer – både i indholdet og på omslaget, og i en film som *Ta´ det som en mand, frue* (1975) bliver budskabet skåret helt ud i pap.

Digte såvel som noveller handler om kvinder og piger, der bliver udsat for svigt, og de mænd, der optræder, er uden undtagelse usympatiske. Jeg synes helt klart, at det er de noveller, som fortæller om pigebørnene, der udsættes for massivt omsorgssvigt, der står stærkest og er mest gribende. Portrætterne af de voksne kvinder virker lidt mere antikverede, og jeg måtte tage mig selv i at blive en smule irriteret på nogle af dem. Kun ét digt er set fra en mands synsvinkel. Digtet hedder *Ude at skide* og fortæller om en mand, som efter at være blevet forladt af sin hustru, sidder på tøndens og i sin indre monolog tordner mod rødstrømper og kvindefrigørelse.

Sproget hos Vita Andersen er enkelt, uden metaforer og fremmedord. Ind imellem kommer der oven i købet en ekstra forklaring i parentes. Da digtsamlingen udkom, var det epokegørende, at digtene var skrevet uden rim. Knækprosaen var født.

Olga Ravns forord, som jeg læste både før og efter Vita Andersens tekster, giver en fin analyse af indholdet krydret med personlige betragtninger. Da Olga Ravn skulle skrive forordet til denne bog, følte hun sig fuldstændig så ynkelig som den forsmåede kvinde, der står udenfor huset til den mand, som har forladt hende i digtet *Jeg er forelsket i dig*. Et velkendt tema som vi også kender fra visen *Solitudevej*, som Elga Olga sang i 1953. For Olga Ravn, der er født i

1986, repræsenterer Vita Andersen, der er født i 1944, en helt anden generation, men følelsen af at blive forsmået og forladt er til hver en tid den samme. Fordi jeg er et helt andet sted i livet, kan jeg blot trække på smilebåndet – og huske!

Internal links

[Andersen, Vita - Tryghedsnarkomaner \(/analyser/andersen-vita-tryghedsnarkomaner\)](/analyser/andersen-vita-tryghedsnarkomaner)

[Kvindestemmer \(/boeger/kvindestemmer\)](/boeger/kvindestemmer)

[Stærke stemmer fra 70'erne \(/temaer/staerke-stemmer-fra-70erne\)](/temaer/staerke-stemmer-fra-70erne)

Bøger af Vita Andersen

